

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Pia Hilaria R. P. Angelini Gazæi E Societate Iesv Atrebatis

Gazet, Angelin

Antverpiae, 1629

Hæreticus scrutari docetur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70444](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70444)

Ridebis Hugonota, si fors hæc leges;
 Nasumque rugans inquires, Belli logi.
 Frendebis Hugonota, si fors non voles;
 Viuet, vigebit Veritas, Error cadet:
 Germana Francisci soror, docilis bidens,
 Frendente te, ringente te, laudabitur.

Hereticus scrutari docetur.

Vide Basil. Epist. 118. in Eunomium.

SCAZON.

HAeretice scrutans omnia, & nihil scrutans,
 Qui inane cudis & recudis examen:
 Quid Prima rerum cum Manete scrutaris,
 Et grande folium Triados, instar Arii;
 Et illa tentas assequi, vt sophus quondam
 Eunomius, in quem tela strinxit arguta
 Basilius ille iure maximo Magnus?
 Quid deinde tanto temporis tui damno
 Scrutaris, instar improbi Berengarî,
 An Christus insit Eucharisticæ mensæ?
 Quid te fatigas, hæc minuta scrutando?
 Pernice pennâ fretus, Icari more,
 Scrutare potius digna mentis alata.
 Scrutare talpas in cubilibus furuis,
 Quâ nare bulbos, hortuli tui gazas,
 Per multa spatia diffitos odorentur?
 Scrutare Dominam noctuam, quid in rimis
 Diem illa totum somniet latebrosis?
 Quot deinde muscas nocte captet illuni,

Suos

Suos vt hieme nutriat domi pullos?

Scrutare Arachnem pendulæ colus matrem,
 Quanam hæc amussi, quóve circino telam
 Discriminare nôrit, arbores inter
 Vtrimque filo pensilem, super riuo?
 Ecquo docente, stamen illa festinet,
 Vbi nimbus atrox ingruit, resorbere,
 Suique ventris in penu reseruare:
 Vngues acuire, præda si stet in tricis:
 Pedes vicissim spiritu labellorum
 Calfacere, diro si premantur algore?

Scrutare prouidentis ora formicæ,
 An sint anhelæ, dum cucurrerit, fauces?
 Vbi se relaxet hepar aut diaphragma,
 Vbi dorsuales spinulæ, quibus sensim
 Capitis medulla prorogetur ad caudam?
 Quid populus iste Myrmidon, propinquantis
 Oeconomus hiemis, horreis suis condat,
 Tam fabrefactis horreis, per occultos
 Terræ mæandros vorticelque dispositis?
 Quis hîc pusillum crederet Magistratum
 Dare iura læsis, mortuis sepulturam,
 Stimulumque pigris, transfugis grauem multam?

Scrutare apiculam, nec verere scrutando
 Acuminata vellicare postica.
 Subi penates Regios, fores pulsa,
 Regem saluta cum satellitum turmis,
 Veniamque poscens alueare rimandi,
 Apum labores, indolemque pernosce,
 Flores legentum, flaua crura turgentum,
 Dare properantum mella cereis thecis.

Scrutare, quo ducente, quo magistrante

Tenel-

Tenellus ille serici pater bombyx,
 Animalculorum iure Rex, (huic Reges
 Dominiq̄ue rerum supplicant, vt à vulgò
 Egente distent atque plebe pannosâ;)

Pretiosus inquam verm̄is, antequam belli
 Deoneret auri, ventre quod gerit, filum,
 Tamdiu labore maceratur ingenti,
 Toties seipse stringit, ac nouus pelle,
 Nouusq̄ue rostro, victitanq̄ue frondosâ
 Moro resudat, pectoris sui donec
 Exenterator prodigus, laboratos
 Det ore fusos, byssinumq̄ue subtemen?

Scrutare tineâ, quæ tuam tibi mandit
 Occulta vestem, delicatulos dentes,
 An atterantur, an subinde laxentur?
 An stomachus olli largus, an capax alius?
 Si lapsa ab alto cruciculum sibi luxet,
 Quis medicus illam, quod malagma perfanet?

Scrutare falces scorpionij bifurcatas,
 Iaculumq̄ue caudæ. Si momorderit, virus
 Ipsum medela est, & medetur affricu.
 Causam nocentis & medentis indaga.

Scrutare, & vnde gutturi tuo figant,
 Si te priores viderint lupi, rauim?
 Cur non & illis te occupat prius visis?

Scrutare, cur palpèbra felibus Lunâ
 Ineunte crescat, exeunte decrescat?

Scrutare culices, mobilissimam gentem,
 Quibus vnda putris pectus, & cor, & vitam,
 Et caput, & alas & iecusculum format:
 Siq̄ue adlubescit, vise quâ viâ, quâ vi
 Promuscis illa, fistulosa sorbendo,

Fit tuba canora, & nunc tibi cutem fugit,
 Nunc rudit aures cantico peregrino?
 Scrutare glires, vt silenter, integra
 Quando oua clepere moliuntur è corte,
 Duo tréve coëunt veste noctis induti,
 Et cum lucernâ fraudis, irruunt nido,
 Ad oua tendunt, & reperta circumdant:
 Sed illa moles in minusculos rictus
 Negat introire, respuitque gestari.
 Quid agant? susurro fraudulenta glirino
 Consilia captant, exprimuntque captata.
 Supinus vnus sternitur, dein prædam
 Pedibus prehensans, atque ventre sustentans,
 Fit currus ouo; fit Sodalis auriga,
 Fit & caballus; bella cauda fit temo.
 Biforem in cauernam molliusculâ rhedâ
 Sic vehitur ouum. Dic age, ô cauernose
 Scrutator, astus vnde tantus est gliri?
 Scrutare volucrem, nesciam sibi nidum
 Exstruere, sed raptare non suum gnaram.
 Ille ille cuculus, ales aureæ vocis,
 Positurus ouum, iamque iamque quod fœtâ
 Abiturit aluo, carduelis in lectum,
 Aut motacillæ nescientis irrumpit,
 Aliena mactat oua, dein suum ponit.
 Domum redire mater interemptorum,
 Ouoque facilis incubare supposito,
 Fotuque sensim fœtui dari vita,
 Tandemque cuculi filius foràs ire:
 Et grande nati pondus, improbè sudans
 Pusilla nutrix educare venatu
 Arancorum, vermium, locustarum.

SCRU-

Scrutator audin' ? per tuam fidem narra,
 Quâ parte cerebri delitefcât id mentis
 In matre cuculo, in carduele nutrice ?

Scrutare, cur maritus ille gallinæ
 Tanto leonem feu leam metu quaffet?
 Ouis, efto, balet: ruditum fuum bardus
 Afellus edat, fufque rauca grunitum:
 Baubet moloffus, atque ganniat vulpes:
 Leo nil moueri, nil læna terri.

Cuculusque cuculet, efto, bubalet bubo,
 Aquilæque clangant, perftrepat coaxatrix,
 Geminetque coruus cras fuum, fuum cornix:
 Leo nil moueri, nil læna terri.

Efto, caballus hinniat, boët taurus:
 Efto, lupus vlulet, frendeatque panthera,
 Frematque tigris, barriat elephas dirum:
 Leo nil moueri, nil læna terri.

Oscen dñei fedulus refurgentis,
 Si manè primùm voce gallus argutâ,
 Aut voce leni confalutet vxorem,
 Aut timidus hoftes, inuidusve riuales
 Clamore tundat, obuios abacturus:
 Tum leo moueri, tum læna terri,
 Ponere furores, & iubas reclinare,
 Caudamque ventri frigido fubhaftare,
 Tandemque pauidi quæritare spelæum.

Contra leones gallus acer obtutu
 Intrepidus astat, & fuæ decus criftæ
 Animosus agitât, atque gloriabundas
 Expandit alas. Quære, belle scrutator,
 Et vnde tantus terror eft lænarum?
 Et vnde tanta vis vigorque gallorum ?

Scrutare

Scrutare remoram, dum reciprocos æstus,
 Rabiemque pelagi insanientis irridet:
 Dum mille remis, remigumque sudantum
 Validis lacertis, hirtus vnus exilis
 Pisciculus obstat: dum frementibus ventis,
 Rostra & rudentes anchorasque rupturis,
 Suaque scopulos sede pænè rapturis,
 Hærens carinæ, quas lubet, moras figit,
 Has & refigit, vt lubet, mari, ventis,
 Naui atque nautis nesciis vale dicens.
 Mare, nauta, ventus & carina, mirantes
 Ignota vincla tam repentè laxari,
 Suos inire, quâ dat impetus, calles.
 Scrutare linguam dædalam, palatumque,
 Fontemque vocis spiritum, laryngemque,
 Rostrique valuas osseas, & inquire,
 Quando eruditur psittacus suum *χαίρει*,
 Quo latere sese lingua cogat in vocem,
 Vt *χι*, vt *άλφα*, vt & *ιώτα* componat;
 Arrigat vt aures, vtque suscitet mentem,
 Vt os rotundet, vtque gargarizanti
 Similis, in oris intimo sui cælo
 Imitata verba parturire contendat?
 Tuaque tute sciscitare de linguâ,
 Quæ se ipsa libret intus, obstetricante
 Cum gignit ore duriusculum Tzetzes,
 Aut glabriora verba Teutonum densis
 Confibulata consonantibus verba?
 Scrutare pulicis arma, queis tuum tergus
 Et morficari cernis & rubricari.
 Quis sensus illi (mox vt incubas spondæ)
 Vt strata densa penetret, vsquedum tendat

B

Ad

Ad te benignis dentibus salutandum,
 Nocturnus hospes hospitem, diurnusque?
 Tandemque, tanta si libido scrutandi est,
 (Ut hanc Calendis Ianuariis strenam
 A te reportet, abs Adamico lapsu
 Scrutationis impiæ pater dæmon,)
 Scaturientes perdiulque pernoxque
 Scrutare caligas, dum vacabit, Herodis,

*Frater Adolphus hydriam lactis in
 caput suum effundit.*

Ex Bellarm. de Transf. Rom. Imp. c. 2.

S Acer Ordo, fune gloriosior, velut
 Regum monili, veriùs dicam, velut
 Superùm monili, pace non liceat tuâ
 Huc deuocare de tuo Adolphum Grege?
 Comes Holsatarum magnus Heros is fuit:
 Censùs, honores, & voluptatem leuis
 Non æstimabat pulueris dipondio.
 Vxore cælo redditâ, domi duo
 Olli fuere filij, ambo floridi
 Aetate, formâ, viribus. Facto his vale,
 Cucullum Adolphus pauperem sub nobili,
 Franciscæ, contubernio sumit tuo.
 Illic inediæ cultor improbissimus
 (Sit venia verbo duriori) diriùs
 Generosa crucians membra, quàm efferri queat,
 Gratusque Superis victimarius sui,
 Sic se ipse iugulat, sic ad aras immolat.
 Dum manè quodam fortè cum socio pare,

Pet